

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

PS-VIII.431.10.2016.ECz

**Pan Wojciech Obiała
p. o. Dyrektora
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w
Sokółce

ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 8
16-100 Sokółka**

Na podstawie art. 186 pkt 3 lit. a tiret 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 575 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku:

- 1) Edyta Anna Czarkowska – główny specjalista (leg. sł. Nr 20/2016),
- 2) Katarzyna Dąbrowska – główny specjalista (leg. sł. Nr 24/2016)
- 3) Maria Joanna Jatkowska – główny specjalista (leg. sł. Nr 23/2016)

(upoważnienie do przeprowadzenia kontroli Nr 1/2016, znak PS.I.431.5.25.2016.KD, z dnia 29 listopada 2016 r. wydane z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego) w dniach 15-16 grudnia 2016 r. przeprowadzili kontrolę Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 8, 16-100 Sokółka, w zakresie realizacji zadań własnych powiatu wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w okresie od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli.

Zgodnie z § 13 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) ustalenia dokonane w trakcie kontroli opisuje się w wystąpieniu pokontrolnym.

Wykonywanie zadań przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce w kontrolowanym zakresie ocenia się negatywnie.

Wyjaśnień w trakcie kontroli udzielali: p. Wojciech Obiała – p.o. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce (zwanego dalej PCPR w Sokółce, PCPR, Centrum), p. Marietta Daszuta – starszy specjalista pracy socjalnej oraz p. Agnieszka Choruży – koordynator rodzinnej pieczy zastępczej w PCPR w Sokółce.

Kontrolę wpisano do książki kontroli PCPR w Sokółce pod pozycją numer 1/2016.

Oceny skontrolowanej działalności dokonano na podstawie następujących ustaleń:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce jest jednostką organizacyjną Powiatu Sokólskiego, działającą m. in. na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z § 1 pkt 6 oraz § 3 pkt 2 Statutu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr XXIV/169/2013 Rady Powiatu Sokólskiego z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie nadania Statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce.

Centrum jest organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Sokólskim, zgodnie z Zarządzeniem Nr 12/2011 Starosty Sokólskiego z dnia 31 października 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora pieczy zastępczej, wydanym na podstawie art. 76 ust. 1, w związku z art. 241 ust. 2 ustawy.

Akta kontroli str. 19-28

Zgodnie z art. 76 ust. 2 ustawy, w PCPR w Sokółce utworzono zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej - Zarządzeniem Nr 5/2015 Dyrektora PCPR w Sokółce z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce posiada upoważnienie do prowadzenia w imieniu Starosty spraw z zakresu pieczy zastępczej, w tym do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń, zgodnie z art. 182 ust. 3 ustawy – upoważnienie Starosty Sokólskiego z dnia 5 stycznia 2012 r., znak OR.077.1.2012.

Akta kontroli str. 29-34, 198-200

Z przedstawionej podczas kontroli dokumentacji wynika, że zgodnie z art. 182 ust. 4 ustawy, Dyrektor PCPR w Sokółce współpracuje z sądem (w szczególności z Sądem Rejonowym w Sokółce oraz Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Sokółce) w sprawach dotyczących opieki i wychowania dzieci, których rodzice zostali pozbawieni lub ograniczeni we władzy rodzicielskiej nad nimi. PCPR w Sokółce m. in. na wniosek sądu opiniuje oraz wskazuje kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Zgodnie z art. 47 ust. 5 ustawy, Centrum informuje, co najmniej raz na 6 miesięcy, sąd o całokształcie sytuacji osobistej dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, przekazując do sądu ocenę sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że PCPR w Sokółce, po dokonaniu oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, nie formułuje na piśmie opinii dotyczącej zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej oraz nie przekazuje jej do właściwego sądu, o czym mowa w art. 131 ust. 2 ustawy. Posiedzenia zespołu w sprawie oceny sytuacji dziecka odbywały się z udziałem: przewodniczącego zespołu i wice przewodniczącego zespołu, psychologa, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, co jest niezgodne z art. 130 ust. 1 ustawy. W okresie objętym kontrolą odbyło się 9 posiedzeń zespołu dokonującego oceny sytuacji 13 dzieci.

Na podstawie przedłożonej do kontroli dokumentacji, stwierdzono, że nie dokonywano oceny sytuacji wszystkich dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej i nie zachowano terminowości dokonywania oceny zasadności pobytu dzieci w pieczy, o czym mowa w art. 131 ust. 1 ustawy.

Akta kontroli str. 65-68, 127-132, 141-146, 196, 200

Dyrektor PCPR w Sokółce składa coroczne sprawozdanie z działalności powiatowego centrum pomocy rodzinie. *Sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce z wykonania zadań za okres 01.01.2015 r. – 31.12.2015 r.* zostało złożone na posiedzeniu XIX Sesji Rady Powiatu Sokólskiego w dniu 27 kwietnia 2016 r. W sprawozdaniu nie zawarto zestawienia potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej, zgodnie z art. 182 ust. 5 ustawy.

Akta kontroli str. 47-64

W Powiecie Sokólskim opracowano i jest realizowany 3-letni powiatowy program dotyczący rozwoju pieczy zastępczej, zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy. Rada Powiatu Sokólskiego w dniu 27 czerwca 2015 r. podjęła Uchwałę Nr IX/58/2015 w sprawie uchwalenia *Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Sokólskim na lata 2015-2017*, zwanego dalej Programem. Program, stanowiący załącznik do ww. uchwały, zawiera m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2015-2017, który wynosi w roku 2015 – 2 rodziny, w 2016 – 2 rodziny, w 2017 – 2 rodziny. W okresie objętym kontrolą w Powiecie Sokólskim nie funkcjonowały rodziny zastępcze zawodowe.

Realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce. Celem Programu jest wskazanie kierunków działań na rzecz pieczy zastępczej, skoordynowanie działań profilaktyczno-opiekuńczych prowadzonych przez instytucje zajmujące się opieką nad dzieckiem i rodziną, tworzenie i wspieranie rodzinnych form opieki zastępczej, szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze oraz pomoc usamodzielnionym wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze. W Programie określono działania do realizacji, tj.: tworzenie zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych, realizacja procesu diagnostyczno-kwalifikacyjnego kandydatów na rodziców zastępczych, promowanie w środowisku lokalnym zastępczych form opieki rodzinnej, wspieranie rodziców zastępczych w wypełnianiu funkcji wychowawczej, współpraca z rodzinami naturalnymi dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz współpraca z lokalnymi instytucjami,

organizacjami działającymi na rzecz rodzicielstwa zastępczego. Nie opracowano harmonogramu realizacji poszczególnych zadań, nie wskazano sposobów oraz terminów ich realizacji. W Programie uwzględniono źródła finansowania, monitoring i ewaluację.

Akta kontroli str. 35-46, 49-64

W przypadku braku możliwości zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, Powiat Sokółski organizuje pieczę zastępczą, sprawowaną w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Na dzień kontroli na terenie powiatu sokólskiego funkcjonowało 36 rodzin spokrewnionych, w których umieszczono 46 dzieci, 15 rodzin niezawodowych, w których umieszczono 19 dzieci oraz 1 rodzinny dom dziecka, w którym umieszczono 4 dzieci.

Powiat Sokółski nie prowadzi placówek opiekuńczo-wychowawczych. W razie konieczności skierowania dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej, powiat zwraca się do innego powiatu z wnioskiem o skierowanie dziecka do odpowiedniej placówki na jego terenie. Na dzień kontroli w instytucjonalnej pieczy zastępczej, na terenie innych powiatów (białostockiego, zambrowskiego, sępoleńskiego oraz Miasta Białegostoku) przebywało 26 dzieci, pochodzących z terenu Powiatu Sokólskiego. Nie są prowadzone również placówki wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.

Akta kontroli str. 168-172, 194

Powiat organizuje wsparcie osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze przez wspieranie procesu usamodzielnienia, zgodnie z art. 180 pkt 3 ustawy. W okresie objętym kontrolą osobom usamodzielnianym, opuszczającym po osiągnięciu pełnoletności rodzinę zastępczą spokrewnioną, rodzinę zastępczą niezawodową i placówkę opiekuńczo-wychowawczą przyznawano pomoc na kontynuowanie nauki (łącznie 11 osobom), usamodzielnienie (5 osobom) oraz zagospodarowanie (1osoba). Osoby usamodzielniane są informowane o możliwości skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa.

Akta kontroli str. 192-194

W ramach realizacji zadania, o którym mowa w art. 180 pkt 4, polegającego na tworzeniu warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych, Centrum na stronie internetowej zamieściło informację o poszukiwaniu kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (<http://sokolka-powiat.pl>) oraz na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Sokółce. Ponadto, idea rodzicielstwa zastępczego jest promowana w środowisku lokalnym podczas imprez masowych organizowanych przez powiat (ulotki informacyjne) oraz podczas szkoleń dla kadry pomocy społecznej.

Akta kontroli str. 174,192

Powiat Sokółski, zgodnie z Uchwałą nr XXXII/218/2014 Rady Powiatu Sokólskiego z dnia 28 marca 2014 r., powierzył Miastu Białystok wykonywanie zadań publicznych w zakresie prowadzenia szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. W okresie objętym kontrolą nie organizowano szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego z terenu Powiatu Sokólskiego.

W br. zaświadczenie kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej otrzymali kandydaci (2 osoby), którzy w okresie 02.10.2015 r.-12.12.2015 r. ukończyli szkolenie programem PRIDE-Rodzinna Opieka Zastępcza, zatwierdzonym decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29.11.2013 r., Nr decyzji 27/2013/RZ., organizowanym przez MOPR w Białymstoku. W toku czynności kontrolnych ustalono, że w/w kandydaci po ukończonym szkoleniu, zrezygnowali z pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Akta kontroli str. 89-98, 190-192, 202

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce, w okresie objętym kontrolą, nie realizowało zadania określonego w art. 76 ust. 4 pkt 5 ustawy, tj. nie zapewniało rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

Zgodnie z art. 180 pkt 7 ustawy, PCPR w Sokółce organizuje wsparcie dla rodzinnej pieczy zastępczej, polegające na zapewnieniu specjalistycznego poradnictwa udzielanego przez pracowników PCPR (pracowników socjalnych oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej) oraz pomocy w dostępie do instytucji świadczących specjalistyczne poradnictwo m.in. Gminny Punkt Pomocy Rodzinie w Sokółce, Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Sokółce, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sokółce.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że PCPR w Sokółce nie zapewniał przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich (art. 180 pkt 10 ustawy).

Akta kontroli str. 188-190

Do zadań powiatu, zgodnie z art. 180 pkt 11 ustawy, należy prowadzenie rejestru danych, o którym mowa w art. 46 ustawy. Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, starosta prowadzi rejestr danych o osobach:

- 1) zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- 2) pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.

Z przedstawionej dokumentacji w powyższym zakresie wynika, że PCPR w Sokółce prowadzi dokument pod nazwą: „*Rejestr rodzin zastępczych niezawodowych i prowadzących rodzinny dom dziecka w 2016 r.*” Treść ww. rejestru wskazuje, że jest to wykaz osób pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka. W wykazie nie uwzględniono osób pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, oczekujących na szkolenie oraz nie zawarto wszystkich informacji, o których mowa w art. 46 ust. 2 ustawy, tj.: brak danych, niezbędnych do stwierdzenia, że osoba może sprawować właściwą opiekę nad dzieckiem, wynikających z zaświadczenia lekarskiego oraz opinii, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 5 ustawy, w rubrykach „warunki mieszkaniowe” i „stan zdrowia” znajduje się jedynie stwierdzenie „dobre”, „bardzo dobre” lub „wystarczające”. Ponadto, w wykazie nie uwzględniono informacji potwierdzających obowiązek przedstawienia co 2 lata zaświadczenia lekarskiego wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wystawionej przez psychologa, określonych w art. 46 ust. 3 ustawy.

PCPR w Sokółce przesłało „*Rejestr rodzin zastępczych niezawodowych i prowadzących rodzinny dom dziecka w 2016 r.*” do Sądu Rejonowego w Sokółce III Wydział Rodzinny i Nieletnich, zgodnie z art. 46 ust. 4 ustawy (pismo z dnia 27.10.2016 r., znak PCPR 0712-1/91/16).

Akta kontroli str. 101-106, 188

Z protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, że PCPR w Sokółce kompletuje we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentację związaną z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej, zgodnie z art. 180 pkt 12 ustawy.

Akta kontroli str. 188

Powiat Sokółski, zgodnie z art. 180 pkt 13 lit. a ustawy, finansuje świadczenia pieniężne dotyczące dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka i placówkach opiekuńczo-wychowawczych, na jego terenie i na terenie innego powiatu. W przypadku dzieci umieszczonych na terenie innych powiatów, Powiat Sokółski zawierał z powiatem, na którego terenie funkcjonują mogące przyjąć dziecko placówki opiekuńczo-wychowawcze, porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka, warunków jego pobytu, wysokości wydatków oraz terminu przekazywania środków. Na dzień kontroli w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu umieszczonych było 65 dzieci, w rodzinnym domu dziecka umieszczonych było 4 dzieci, a w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie innych powiatów przebywało 26 dzieci.

Zgodnie z art. 180 pkt 13 lit. b ustawy, Powiat Sokółski finansował również pomoc przyznawaną osobom usamodzielnianym, opuszczającym rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze.

W okresie objętym kontrolą nie finansowano szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji

rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

Akta kontroli str. 162-166, 186-188, 203-206

PCPR w Sokółce w okresie objętym kontrolą sporządzało sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywało je Wojewodzie Podlaskiemu, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu CAS, w terminie określonym w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 213), tj. realizowało zadanie o którym mowa w art. 180 pkt 14 ustawy.

Nie przekazywano do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o powstaniu zaległości, w przypadku powstania zaległości z tytułu nieponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej za okres dłuższy niż 12 miesięcy, zgodnie z art. 180 pkt 15 ustawy, ponieważ w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły takie przypadki.

Akta kontroli str.186

W 2016 roku Powiat Sokólski w ramach *Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016*, otrzymał środki finansowe na dofinansowanie zadań własnych powiatu, na pokrycie wydatków związanych z powołaniem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w wysokości 27 528,00 zł.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce, zgodnie z art. 79 ust. 1 ustawy, w okresie objętym kontrolą, w ramach dotacji z *Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016*, zatrudniało 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w PCPR w Sokółce posiadają kwalifikacje określone w art. 78 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy oraz spełniają warunki określone w art. 78 ust. 1 pkt 2-4 ustawy.

W okresie objętym kontrolą, koordynatorzy zatrudnieni w okresach: od 01.03.2013 r. na czas nieokreślony (zwany koordynator I) oraz od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. (zwany koordynator II), wykonywali pracę w ramach umowy o pracę, w wymiarze 1 etatu. Wykonywanie zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zostało uregulowane w zakresach czynności i odpowiedzialności z dnia 1 marca 2013 r. (koordynator I) i 4 sierpnia 2016 r. (koordynator II). Z przedłożonych do kontroli akt osobowych koordynatorów nie wynika, że praca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej jest wykonywana w systemie zadaniowego czasu pracy (art. 79 ust. 2 ustawy).

Praca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej nie jest łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego, zgodnie z art. 79 ust. 3 ustawy. Koordynatorzy nie prowadzą postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez powiat (art. 79 ust. 4 ustawy).

Koordynatorzy podnoszą swoje kwalifikacje w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez samokształcenie, zgodnie z art. 77 ust. 5 ustawy. Sposoby podnoszenia kwalifikacji przez koordynatorów w formie samokształcenia zawiera protokół z przyjęcia ustnych wyjaśnień. Podczas czynności kontrolnych stwierdzono, że koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, w okresie objętym kontrolą, nie brali udziału w szkoleniach.

Akta kontroli str. 70-88, 180-186

Na dzień kontroli koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, zatrudnieni w PCPR w Sokółce obejmują opieką łącznie 26 rodzin zastępczych oraz 1 rodzinny dom dziecka (koordynator I – sprawuje opieką nad 15 rodzinami zastępczymi, koordynator II – sprawuje opieką nad 11 rodzinami zastępczymi oraz rodzinnym domem dziecka), tj. zgodnie z art. 77 ust. 4 ustawy.

Akta kontroli str. 176

Z protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, że koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej realizują zadania określone w art. 77 ust. 3 pkt 1,4,6 ustawy, tj. udzielają pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinny dom dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej, zapewniają rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinny dom dziecka dostęp do

specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej i reedukacyjnej oraz udzielają wsparcia pełnoletniemu wychowankowi rodzinnej formy pieczy zastępczej.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej przedstawiają organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej coroczne sprawozdania z efektów swojej pracy, zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 7 ustawy – sprawozdanie za okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. koordynatorzy złożyli Dyrektorowi PCPR w Sokółce w dniu 11 stycznia 2016 r.

Akta kontroli str. 155-160,176-178

W toku czynności kontrolnych ustalono, że PCPR w Sokółce nie zgłaszał do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających (zadanie określone w art. 77 ust. 3 pkt 5 ustawy). Ustalono że na terenie Powiatu Sokólskiego, w rodzinnej pieczy zastępczej przebywa 9 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną.

Akta kontroli str. 176-178

Podczas kontroli sprawdzono akta losowo wybranych czterech rodzin zastępczych, objętych opieką koordynatora: (teczki nieoznakowane) akta rodziny 1.(B.S), 2.(M.M), 3.(A.K) oraz 4.(A.N). W aktach rodzin znajdowały się dokumenty, zawierające daty sporządzenia oraz podpisy osób je sporządzających m.in.: kwestionariusz wywiadu środowiskowego rodzinnego, wnioski rodziny o objęcie opieką koordynatora, plan pomocy dziecku, ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej.

W wyniku sprawdzenia dokumentacji rodziny zastępczej (3) ustalono, że koordynator obejmował opieką rodzinę bez jej zgody (brak wniosku rodziny). Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, w przypadku rodziny (2,3,4) nie realizował zadania określonego w art. 77 ust. 3 pkt 2 ustawy, tj. nie przygotował we współpracy z rodziną zastępczą, a w przypadku gdy rodzinie dziecka został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku. Ponadto stwierdzono że koordynator podejmował działania, w stosunku do rodzin zastępczych (1,2,3,4) zanim objął rodzinę opieką. W rodzinach zastępczych nie objętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, zadania wykonuje organizator rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 77 ust. 1a ustawy. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej wykonywał zadania, niezgodnie z art. 77 ust. 3 ustawy, tj. przeprowadzał wywiad środowiskowy w rodzinach zastępczych (opracowany na nieobowiązującym druku).

Akta kontroli str. 107-154

Z protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, że nadzór nad Centrum oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, sprawuje Zarząd powiatu. W toku czynności kontrolnych ustalono, że w okresie od 01.01.2016 r. do dnia kontroli, Zarząd powiatu nie sprawował kontroli nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej (PCPR w Sokółce).

Akta kontroli str. 176

Podczas kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) nie sporządzano opinii dotyczącej zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie nie przekazywano jej do sądu,
- 2) dokonywano oceny sytuacji dziecka w pieczy zastępczej na posiedzeniu, bez udziału osób wymienionych w art. 130 ustawy,
- 3) przeprowadzano ocenę sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, niezgodnie z art. 131 ust. 1 ustawy,
- 4) nie przedstawiono w sprawozdaniu z działalności PCPR w Sokółce potrzeb w zakresie pieczy zastępczej,
- 5) nie zapewniano rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji,

- 6) nie zapewniano przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich,
- 7) prowadzono rejestr danych o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka, niezgodnie z art. 46 ustawy,
- 8) nie uzyskiwano co 2 lata zaświadczenia lekarskiego wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wystawionej przez psychologa, przez osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka,
- 9) w dokumentacji koordynatora brak informacji o wykonywaniu przez niego pracy w systemie zadaniowego czasu pracy,
- 10) nie zgłaszano do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- 11) brak wniosku rodziny zastępczej o objęcie opieką koordynatora, w przypadku jednej rodziny,
- 12) nie opracowano przez koordynatora, we współpracy z rodziną zastępczą, planu pomocy dziecku, w przypadku trzech rodzin,
- 13) podejmowano działania przez koordynatora, w stosunku do rodzin zastępczych, zanim zostały objęte opieką koordynatora,
- 14) wykonywano zadania przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej tj. sporządzanie wywiadu środowiskowego, niezgodnie z art. 77 ust. 3 ustawy,

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialny jest p.o. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce. Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Mając na uwadze powyższe oceny i uwagi zaleca się:

1. Dokonywanie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej na posiedzeniu z udziałem osób wymienionych w art. 130 ustawy.
2. Przeprowadzanie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy oraz formułowanie na piśmie opinii dotyczącej zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie przekazywanie jej do właściwego sądu, zgodnie z art. 131 ust. 1 i 2 ustawy.
3. Przedstawianie Radzie Powiatu Sokólskiego zestawienia potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej, zgodnie z art. 182 ust. 5 ustawy.
4. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby, zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 5 ustawy.
5. Zapewnianie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich, zgodnie z art. 180 pkt 10 ustawy.
6. Prowadzenie rejestru danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka, zgodnie z art. 46 ustawy.
7. Pozyskiwanie co 2 lata zaświadczenia lekarskiego wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wystawionej przez psychologa, przez osoby zakwalifikowane do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego

domu dziecka oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka, zgodnie z art. 46 ust. 3 ustawy.

8. Podjęcie działań w celu uregulowania zatrudniania koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w systemie zadaniowego czasu pracy, zgodnie z art. 79 ust. 2 ustawy.
9. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających, zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 5 ustawy.
10. Obejmowanie rodzin zastępczych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, na ich wniosek, zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy.
11. Opracowanie przez koordynatora planu pomocy dziecku, we współpracy z rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, w przypadku gdy rodzinie biologicznej został przydzielony, zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 2 ustawy.
12. Wykonywanie zadań w stosunku do rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, nieobjętych opieką koordynatora, przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 77 ust. 1a ustawy.
13. Wykonywanie zadań przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 77 ust. 3 ustawy.

Jednocześnie wnosi się o podejmowanie przez PCPR w Sokółce zintensyfikowanych działań w celu rozwijania warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych, zgodnie z art. 180 pkt 4 ustawy.

Na podstawie § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli informuję, że może Pan złożyć zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W przypadku nieskorzystania z powyższego prawa, należy w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Podlaskiego o sposobie i terminie realizacji zaleceń pokontrolnych.

Dyrektor Wydziału
Polityki Społecznej

/-/

Andrzej Kozłowski

Kontrolerzy:

1. Edyta Anna Czarkowska – główny specjalista /-/
2. Katarzyna Dąbrowska – główny specjalista /-/
3. Maria Joanna Jatkowska – główny specjalista /-/